

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

N V E

Hafslund Nett
0247 OSLO

Middelthuns gate 29

Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Vår dato: **27. 02. 2009**
Vår ref.: NVE 200800897-11 emp/laek
Arkiv: 621
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Lars Ekern
22 95 93 75

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
7694 05 08971

NVEs vurdering i klage på Hafslund Netts måling og tarifferingspraksis av veilys - vedtak

Advokatkontoret Haavind Vislie klager på Hafslund Netts tarifferingspraksis på umålte veilysanlegg. NVE har vurdert Hafslund Netts tariffpraksis etter gjeldende regler i energiloven og tilhørende forskrifter. NVE finner at Hafslund Nett AS har en tarifferingspraksis som er i strid med regelverket.

Saksopplysninger

Bakgrunn

Klagen er fremsatt av Advokatkontoret Haavind Vislie (HV) på vegne av 19 kommuner i Hafslund Netts forsyningsområde. Et betydelig antall veilysanlegg i Hafslund Netts (HN) område blir i dag avregnet umålt. HV klager på HNs beslutning om å innføre et tillegg for effekttap på 20 % i umålte veilysanlegg, samt innføringen av ny veilystariff.

Måling av veilysanlegg

Av historiske årsaker fastsettes store deler energiforbruket i veilysnettet på grunnlag av estimerte verdier og ikke på grunnlag av målinger. Historisk har det ofte vært samme eier av veibelysning og nettselskap. De 19 kommunene HV representerer har til sammen omkring 46.000 veilyspunkter hvorav hoveddelen p.t. ikke er målt. HN stiller i dag krav til måling av alle nye veilysanlegg, samt ved utvidelser av eksisterende umålte veilysanlegg.

HN mener de på bakgrunn av NVEs forskrift om måling, avregning mv. § 3-5 gir dem rett til å fastsette nettkundens uttak skjønnsmessig når målerstand *mangler*. HN mener at måler skal installeres og har tilbudt seg å bekoste målere, samt installasjon av disse. Dette forutsetter imidlertid at kommunene bekoster arbeider tilknyttet tilrettelegging for montasje av målere. Kostnader ved tilrettelegging avhenger av type anlegg, men vil som et minimum bestå av fremlegging av målersløyfer og oppføring av kabelskap.

Haavind Vislie henfører at § 3-5 gir anledning til å stipulere målerstand dersom innhenting av målerstand medfører urimelige kostnader. Bestemmelsen er av HV antatt også å gjelde tilvarende der hvor det vil medføre urimelige kostnader å opprette et målepunkt.

Partene strides slik NVE forstår det om hvem som skal bekoste målertransformatorer, tilkoblingsledere og andre kostnader vedrørende tilrettelegging av måler. HV anfører i brev av 18. mars 2008 at *"Kommunene er av den oppfatning at Hafslund Nett AS skal bekoste installasjon av målere fullt ut, da det ikke foreligger noen plikt for kommunene til å bekoste noen side av installasjonen."*

Beregning av forbruk i umålte veilysanlegg

Inntil 1. januar 2008 er umålte veilysanlegg avregnet ved at effekt for lyskilder er summert og multiplisert med brenntiden.

Fra 1. januar 2008 har HN lagt til et påslag på 20 % for energitap i ledningsnett samt forkoblingsutstyr i armatur for hvert tilknytningspunkt. Dette medfører at stipuleringen av forbruket belager seg på: effekt * brukstid (4000 timer) * 20 %. Dette er ifølge HN en stipuleringsmetode som vil gi et riktig gjennomsnittlig forbruk for veilysanlegg i sitt forsyningsområde. For å kvalitetssikre tapsanslaget bestilte HN Norconsults rapport *"Analyse av tap i veilysnettet"* av 30. august 2007. Rapporten konkluderer med store variasjoner i tapsfaktoren avhengig av type veilysanlegg, med et anslått tap på mellom 12,5 – 25 %.

Kommunene er primært av den oppfatning at HN ikke har adgang til å gi et påslag på 20 % for umålte veilysanlegg. Kommunene anfører at med mindre partene blir enige om noe annet skal Toll og avgiftsdirektoratets Rundskriv nr. 10/2005 av 28. desember 2004 anvendes ved stipuleringen. I rundskrivet fremkommer det at forbruksavgiften på elektrisk kraft i umålte veilysanlegg skal fastsettes med bakgrunn i en brenntid på 4000 timer. Subsidiært finner kommunene at grunnlaget for beslutningen om påslag på 20 % er sviktende, da Norconsults rapport ikke gir et utvetydig svar på at tapet i alle typer veilysanlegg ligger på 20 %. Kommunene finner at Norconsults rapport konkluderer med så store variasjoner at det er uforsvarlig å legge en felles tapsprosent til grunn for alle anlegg. HV anfører videre at usikkerhetsfaktorene i undersøkelsen er så mange at det kan dras tvil om rapporten gir grunnlag for å trekke tilstrekkelige sikre konklusjoner.

HN deler synet med at Norconsults rapport ikke dokumenterer at en felles tapsprosent gir et riktig tapstall for samtlige veilysanlegg, men konkluderer med at det med bakgrunn i rapporten *"ikke med rimelighet kan hevdes at et tap i veilysnettet og forkoblingsutstyr på i gjennomsnitt 20 % er for høyt i forhold til de faktiske forhold."*

Nettleie

Fra 1. januar 2008 har HN innført en praksis hvor nettleien for veilysanlegg avregnes et fastledd pr tilknytningspunkt påløpende kr 460,- pr år, samt et energiledd på 13,09 øre per kWh. Unntaket er ved forbruk over 100 000 kWh, eller over 125 A overbelastningsvern hvor det blir tariffert effekttariffer.

Det finnes så vidt NVE er klar over per i dag ingen oversikt over antall tilknytningspunkter i de 19 kommunene. Antall tilknytningspunkt blir derfor beregnet med utgangspunkt i Asker og Bærum kommuner hvor tilknytningspunktene er registrert. I disse kommunene består hver veilyinstallasjon av i gjennomsnitt 40 lamper à 125 W. Antall tilknytningspunkt i de øvrige kommunene blir slik NVE forstår det estimert ved å dividere antall lamper i kommunens veilyanlegg på 40.

NVE forstår det slik at Hafslund og kommunene har utarbeidet en grensesnittsavtale der tilknytningspunktene er nærmere utarbeidet for 4 forskjellige anleggstyper: Separate veilysanlegg, 1-fas tenntråd, integrerte veilysanlegg og 3-fas veilysanlegg.

NVEs vurdering

NVE vurderer saken i lys av energiloven med tilhørende forskrifter. Det vises spesielt til forskrift av 11. mars 1999 nr 302 om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffen (kontrollforskriften), og forskrift om måling, avregning og samordnet opptreden ved kraftomsetning og fakturering av netjtjenester av 3. november 1999 nr 301. Kontrollforskriften gir nærmere rammer for hvordan nettselskapene skal utarbeide sine tariffen. I tråd med forskriften er nettselskapene selv ansvarlige for å fastsette tariffen som er i overensstemmelse med gjeldende regelverk. Dersom NVE likevel får informasjon om at et nettselskap har en tariffpraksis som er i strid med regelverket, kan NVE treffe vedtak med hjemmel i kontrollforskriftens § 18-1. I medhold av Forskrift om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energilovforskriften) § 4-10 kan NVE fatte vedtak om uenighet vedrørende vilkår for tilknytning og bruk av nettet.

NVE vil innledningsvis påpeke at et forvaltningsorgan ikke har noen plikt til å imøtegå alt det en part har anført. NVE vil ta for seg partenes anførsler ut fra det som har relevans for saken og det som ellers er av betydning for å begrunne vår avgjørelse.

Målepunkt, tariffeningsgrunnlag og nettleie

Nettselskapene har etter gjeldende regelverk ansvar for å utarbeide tariffen som er i overensstemmelse med prinsippene som fremgår av kontrollforskriftens § 13-1. Et av prinsippene er at tariffen skal refereres tilknytningspunktet, jf kontrollforskriftens § 13-1 bokstav a).

Tilknytningspunkt er nærmere definert i kontrollforskriftens § 1-3 som: "*punkt i overføringsnettet der det foregår innmating eller uttak av kraft eller utveksling mellom nettselskap.*" NVE legger videre til grunn at tilknytningspunktet som en hovedregel ligger i grensesnittet mellom nettselskapets nett og kundens nett, hvor nettselskapets nett er å forstå som de nettanlegg som opereres av nettselskapet, og som inngår i selskapets tariffeningsgrunnlag.

De måleverdier som registreres i målepunktet vil være grunnlaget for nettselskapets beregning av tariffen. Det følger dermed indirekte av § 13-1 at måling bør skje i samme punkt som tariffen skal refereres til, siden tariffen skal reflektere kostnadene ved uttak av kraft frem til utvekslingspunktet mellom nettselskapets nett og kundens nett. NVE vil likevel understreke at regelverket ikke stiller noe absolutt krav til at måling skal skje i tilknytningspunktet.

Punkttariffsystemet forutsetter at alt uttak og all innmating av kraft tariffes i sine respektive tilknytningspunkt. Som hovedregel vil de fleste punkt knytte sammen to nettnivå eller et nettnivå og en enkelt sluttbruker/produsent. Det er dette nettbildet som er lagt til grunn for kontrollforskriftens tariffeningsprinsipper. For at punkttariffsystemet skal ha tilsiktet virkning må kraftflyten i tilknytningspunktene måles, slik at korrekt avregning kan ligge til grunn for tariffingen. I distribusjonsnettet skal nettleien som et minimum bestå av et energiledd og et fastledd. Energiledet er et bruksavhengig ledd og skal som et minimum dekke de marginale tapskostnader ved overføring av elektrisitet i nettet. Energiledet skal reflektere den systembelastningen en kunde påfører nettet. Fastleddet skal dekke kundespesifikke kostnader, samt en andel av de øvrige faste kostnadene i nettet. Tariffen skal refereres tilknytningspunktet i nettet og skal være ikke-diskriminerende og objektive. I

prinsippet medfører dette at alle kunder skal ha det samme fastleddet uavhengig av hva slags forbruk som finnes bak tilknytningspunktet. NVE vil presisere at tariffene kan differensieres, men at differensieringen ikke kan være vilkårlig. Tariffene kan for eksempel differensieres etter nettnivå, forskjeller i brukstid eller etter avtaler om utkobling. En eventuell differensiering må kunne begrunnes ut fra relevante nettforhold og kriteriene må være objektive og kontrollerbare. HN har begrunnet redusert fastledd per estimerte tilknytningspunkt med at veilystariffene ikke er belastet tilsynskostnader, samt at man har valgt å legge til grunn en ytterligere reduksjon i en overgangsperiode for å bidra til en mykere overgang til ny avregningsmåte for veilys.

NVE legger til grunn at HN og kommunene er enige om prinsippene for hvor grensesnittet går mellom deres respektive nettanlegg, og dermed om hva som prinsipielt defineres som tilknytningspunkt. Slik NVE forstår det har derimot verken kommunene eller HN oversikt over hvor tilknytningspunktene er, ei heller antall tilknytningspunkt i hver kommune. Antall tilknytningspunkt brukt for avregning av fastleddet blir derfor beregnet ved å dividere antall lamper på 40.

NVE mener det er et grunnleggende prinsipp at tariffen skal refereres tilknytningspunktet. I denne saken står vi derimot overfor en situasjon hvor kraftflyten ikke måles, tilknytningspunktene ikke er kjent, og følgelig er uttak i hvert tilknytningspunkt også ukjent. NVE legger til grunn at det i en slik situasjon vanskelig lar seg gjøre å referere tariffene til tilknytningspunktene. NVE er derfor av den oppfatning at da HN p.t. ikke har mulighet til å referere tariffene til tilknytningspunktet jf. § 13-1 a).

NVE er likevel av den oppfatning at veilyskundene, som alle andre kunder, skal bidra til de faste kostnader i nettet. NVE mener at da det ikke finnes oversikt over veilyskundes tilknytningspunkter vil det være hensiktsmessig å behandle hver umålte veilyseier som en veilyskunde og tilby en tariff tilsvarende andre kunder med samme forbruk og effektuttak. Slik HNs tariff for umålte veilysanlegg er bygget opp, ved å estimere antall tilknytningspunkt på bakgrunn av antall lamper, for deretter å tariffere et fastledd på kr 460,- per tilknytningspunkt, blir kommunene tariffert et fastledd tilsvarende kr 11,50 pr lampe. En slik tariffing vil følgelig ikke være avhengig av antall tilknytningspunkt, men antall lamper. NVE kan ikke se at antall lamper er et objektivt og ikke diskriminerende kriterium basert på relevante nettforhold som gir grunnlag for en slik differensiering av tariffen. NVE finner derfor at HNs tariffingspraksis m.h.t. umålte veilysanlegg er i strid med kontrollforskriftens § 13-1 e).

De faste kostnader i HN sitt nett vil i liten grad være avhengig av antall tilknytningspunkter i slike umålte veilysanlegg. Da anleggene ikke er målt vil HNs kostnader pr tilknytningspunkt være små om ikke ubetydelige. NVE kan derfor ikke se at en tariff basert på antall tilknytningspunkter i umålte veilysanlegg vil gi en rettferdig fordeling av kostnader.

NVE finner at hver eier av umålte veilysanlegg skal behandles som én kunde og tilbys en tariff lik tilsvarende kunder i HNs nettområde. Gitt at antall lypærer og deres effekt er det eneste kjente tallmaterialet som kommunene og HN er i besittelse av, vil det etter NVEs vurdering være hensiktsmessig at det er dette som er avregningsgrunnlaget for det faste leddet i nettleietariffen.

NVE er kjent med at det er igangsatt arbeid med å kartlegge de respektives nettanlegg, og dermed også kartlegge grenseskillet mellom HNs og veilyseierne nettanlegg og tilknytningspunkt. NVE anser dette arbeidet som svært nødvendig og oppfordrer veilyseierne og HN til å fortsette og om mulig intensivere et slikt arbeid med sikte på å få en fullgod oversikt over veilysanlegg og energiforbruket i disse. NVE legger til grunn at nettleietariffene for veilys blir omgjort etter hvert som anleggene blir målt, slik at tariffene blir lik tariffen til tilsvarende kunder i HN sitt nettområde. En slik omlegging vil nødvendigvis innebære tariffen referert tilknytningspunkt/målepunkt.

NVE finner at alle tariffer skal refereres til knyttingspunktet. Dette innebærer at kommunene skal bli tariffert basert på måling i grensesnittet mellom veilysnettet og det ordinære overføringsnettet. Dette medfører videre at kommunene skal bli tariffert et fastledd pr tilknytningspunkt/målepunkt. I tilfeller der anleggene ikke er målt skal veilyseier behandles som en kunde og bli tariffert tilsvarende andre kunder i samme nett.

Måling

All kraft som en kunde tar ut fra nettet, skal i utgangspunktet måles. Dette gjelder uavhengig av hva kraften brukes til. Den eneste måten å fastsette faktisk energiforbruk er med egne målere i grensesnittet mellom nettselskapenes nett og kundenes anlegg.

HN er i utgangspunktet ansvarlig for å måle hvor mye kraft som tas ut og mates inn av sitt nett. NVE anser det som viktig for å kunne sikre en effektiv kraftomsetning, at alle sluttbrukere inkludert veilyseiere blir målt etter faktisk forbruk. Avregning av kunder basert på faktisk målt energiforbruk vil bidra til fullt ut å synliggjøre effekten av tiltak som reduserer energiforbruket.

Jf Ot.prp. nr. 56 har nettselskapet ansvaret for å måle innmating og uttak fra sitt nett: *"Netteierne har ansvaret for å måle hvor mye kraft som leveres inn og tas ut av nettet... Myndighet til å fastsette forskrifter om måling og avregning er delegert til NVE gjennom energilovforskriften."* Nettselskapet plikter etter § 4-5 i Forskrift om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energilovforskriften) å sørge for at *"Måling, avregning og fakturering skal utføres på en måte som sikrer en enkel markedsadgang og legger til rette for en effektiv kraftomsetning."* Det er NVEs oppfatning at dette ikke kan sikres ved anslag av faktisk forbruk. For å sikre en effektiv kraftomsetning må man legge til grunn at sluttbruker er målt og har en måler-ID slik at han er bevisst sitt faktiske forbruk og har mulighet til på en effektiv måte å foreta leverandørskifte.

Forskrift om måling, avregning og samordnet opptreden ved kraftomsetning og fakturering av nettjenester av 3. november 1999 nr 301 (avregningsforskriften) stiller krav til kvalitet på måleverdier og systemer for måling og avregning. I forskriftens formålsparagraf heter det at: *"Reglene stiller krav til at nettselskap som en nøytral aktør sørger for en effektiv informasjonsutveksling ved leverandørskifter, måling og avregning slik at konkurransen i kraftmarkedet blir best mulig i samsvar med energilovens formål."* Bestemmelsene i forskriften gir etter NVEs vurdering nettselskapet ansvaret for hele måleverdikjeden inkludert installasjon av elektrisitetsmålere.

Nettselskapet har jf. § 3-3 i avregningsforskriften *"... ansvar for at energiforbruk/energifyt i målepunkt blir målt og avlest."* Det følger imidlertid av § 3-5 at dersom innhenting av målerstand i henhold til § 3-3 medfører en urimelig kostnad eller ulempe for nettselskap kan målerstand stipuleres. NVE mener det følger intuitivt at for å kunne ha en målerstand må man ha en måler. Bestemmelsen gir i prinsippet ikke nettselskapet rett til å fastsette forbruk i tilfeller der elektrisitetmåler mangler. Nettselskapet har i utgangspunktet plikt til å måle alt forbruk og uttak i sitt nett.

Bestemmelsen er etter NVEs vurdering heller ikke ment å regulere tilfeller der installasjon av måler medfører urimelige kostnader for nettselskap slik HV anfører i brev av 18. mars 2008. § 3-5 er derimot en bestemmelse som tilsier at dersom innhenting av målerstand fra en eksisterende måler medfører urimelige kostnader kan denne stipuleres. Bestemmelsen gjelder i tilfeller der sluttbruker på en eller annen måte er forhindret i å foreta avlesning, samt i tilfeller der kostnadene ved å komme frem til måler er store.

NVE finner dermed at måling skal utføres på en måte som sikrer enkel markedsadgang og legger til rette for en effektiv kraftomsetning. HN er ansvarlig for at alt uttak inkludert veilys blir målt og avlest i sitt nettområde. NVE pålegger HN å igangsette arbeidet med installasjon av målere der dette ikke eksisterer. NVE vil i den forbindelse vise til Forslag til endringer i forskrift 11. mars 1999 nr. 301 angående avanserte måle- og styringssystem (AMS). Forslaget stiller krav om installasjon av avanserte måle- og styringssystemer i hvert målepunkt. Endringene som presenteres i forslaget foreslås å tre i kraft fra 1.1.2014. NVE anser det som hensiktsmessig at HN tilpasser installasjon av målere for veilys til et eventuelt krav om installasjon av AMS.

NVE ser likevel at det kan være behov for en viss grad av fleksibilitet i forhold til angitte krav. Det er i HNs nettområde flere forskjellige typer veilysanlegg. NVE er kjent med at flere kommuner ønsker å endre veilysnettstrukturen slik at et effektivt måleregime kan etableres, og for å tilfredsstille krav fastsatt i vedtak av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap angående ansvarsforhold i fellesførte veilysanlegg. Et krav fra nettselskapet om tilrettelegging av veilysmåling, må sees i forhold til en eventuell ombygging av slike veilysanlegg for å sikre en kostnadseffektiv overgang til et korrekt måleregime for veilys.

Det skal heller ikke utelukkes at det for enkelte tilknytningspunkt vil være hensiktsmessig å finne alternative måter å fastsette en kundes energiforbruk på. Dette kan være tilfelle der kostnader ved målerinstallasjon og tilrettelegging blir urimelig store i forhold til det faktiske forbruket. I tilfeller der oppføring av målere vil medføre så store kostnader at det må anses som samfunnsmessig lite rasjonelt kan nettselskapet anslå forbruket. Det vil være nettselskapets oppgave å vurdere krav om måling i hvert enkelt tilfelle. Ved uenighet om krav om måling kan saken bringes inn til NVE.

Bekostning av målere

Jf § 13-1 c) i kontrollforskriften plikter nettselskapet å tilby ikke-diskriminerende og objektive vilkår for tilknytning. HN stiller i dag krav til måling av alle nye veilysanlegg, samt ved utvidelser av eksisterende umålte veilysanlegg. Slik NVE forstår det innebærer dette at veilyseierne må påta seg kostnadene ved å tilrettelegge for måling av det aktuelle anlegg.

Kostnader ved å etablere et korrekt regime for måling og avregning av veilys vil være en delt oppgave mellom nettselskapet og veilyseier. NVE legger til grunn at målere og installasjon av disse blir bekostet av HN. I visse tilfeller må det gjøres tiltak inne i veilyinstallasjonen for å legge til rette for måling av anlegget. Kostnader vedrørende drift, vedlikehold, oppgraderinger eller endringer i et elektrisk anlegg blir normalt bekostet av eier av det aktuelle anlegget. Tiltak inne i veilyinstallasjonen vil dermed være veilyseierens oppgave og ansvar, og kostnader ved en eventuell ombygging må bæres av veilyseieren.

I dette aktuelle tilfellet er det snakk om kundespesifikke nettanlegg hvor sluttbruker og eier av veilysnettet hovedsakelig er samme juridiske enhet. NVE anser det ikke som rimelig at kostnader som påløper i veilyseierens installasjon, som følge av et krav om måling, blir belastet nettselskapet og deretter nettselskapets øvrige kunder. NVE er av den oppfatning at HN sitt krav om at installasjonseier dekker alle kostnader vedrørende tiltak inne i den private installasjonen oppfyller forskriftens krav om ikke-diskriminerende og objektive vilkår for tilknytning.

NVE legger til grunn at kostnader som oppstår i nettselskapets nett som følge av installasjon av målere blir bekostet av nettselskapet. Eventuelle kostnader som oppstår i nettselskapets nett som følge av etterspørsel etter økt kvalitet eller kapasitet kan inndeckes gjennom anleggsbidrag jf. bestemmelsene i § 17-5 i kontrollforskriften. Dette vil i all hovedsak gjelde nye veilysanlegg, samt ved utvidelse av eksisterende anlegg.

Jf. § 4-3 (Måling, avregning og fakturering) i energiloven plikter også netteiere og sluttbrukere å følge de bestemmelser om måling fastsatt i energiloven eller forskriftenes bestemmelser *"Enhver som helt eller delvis eier eller driver nett, produksjon eller organisert markeds plass etter § 4-5, samt omsettere og sluttbrukere plikter å rette seg etter den avregningsansvarliges instruksjoner under avregningskoordineringen, samt følge de bestemmelser om måling, avregning og fakturering fastsatt i eller i medhold av denne lov."* NVE er av den oppfatning at kommunene som veilyseiere og sluttbrukere plikter å rette seg etter de krav som nettselskapet må stille for selv å kunne oppfylle krav pålagt dem i lov eller forskrift. Det er derfor NVEs oppfatning at HN har rett til å kreve at eieren av veilysinstallasjonene legger til rette for måling av sitt eget anlegg og bekoster eventuelle ombygninger som kreves for at anlegget lar seg måle.

Beregning av forbruk i umålte veilysanlegg

Til tross for at NVE mener at forbruk i veilysanlegg på lik linje med annet forbruk skal måles ser NVE at det i en overgangsperiode, samt i tilfeller der installasjon av målere vil medføre en urimelig kostnad, vil være et behov for å gjøre et anslag av forbruk i umålte veilysanlegg.

Energiflyt i målepunkt/tilknytningspunkt vil i utgangspunktet være grunnlaget for nettselskapets avregning av forbruket til en kunde. Dette prinsippet gjelder etter NVEs vurdering uavhengig av om kunden faktisk er målt. Forbruket i et veilysanlegg vil være avhengig av flere faktorer. Alder på komponenter, størrelse på anlegg, type forkoblingsutstyr og spenningsforhold vil i tillegg til brenntid og lampeeffekt påvirke anleggets forbruk. Ved å unnlate å ta hensyn til effekttap i nett og forkoblingsutstyr vil etter NVEs vurdering det reelle energivolumet forbrukt i det aktuelle anlegget være vesentlig større en estimert volum. Dette vil medføre at kunden ikke får synliggjort sitt faktiske energiforbruk, samt at differansen mellom faktisk energivolum og estimert energivolum blir belastet nettselskap og videreført andre nettkunder i det aktuelle nettområdet. NVE anser effekttap i nett og forkoblingsutstyr som et relevant kriterie å vurdere i forbindelse med et anslag av faktisk forbruk i et anlegg.

HN viser i brev av 27.05.2008 til tarifforskriftens § 13-1 bokstav e) hvor det heter at *"tariffene kan differensieres etter objektive og kontrollerbare kriterier basert på relevante nettforhold."* HN skriver videre at *"Det er i tarifferingen nødvendig å inndele kundene i tariffgrupper som tariffes etter gjennomsnittsbetraktninger innenfor tariffgruppen. Veilyset utgjør en slik tariffgruppe, og tillegget for tapene i veilysnett og forkoblingsutstyr er dermed ment å gi et rimelig anslag på de gjennomsnittlige tapsforholdene i veilysnettet. Det er med andre ord ikke slik at tillegget for tapene i veilysnettet må være korrekt for hver veilyskunde. Som i tarifferingen for øvrig vil man nødvendigvis finne enkeltkunder som avviker fra gjennomsnittsbetraktningene som legges til grunn for tarifferingen."*

NVE vil bemerke at anslag av strømforbruk ikke er å betrakte som en tariff. Strømforbruket, inkludert nettap i anlegg bak tilknytningspunktet, skal dermed ikke anslås etter de tariffingsprinsipper som fremgår av kontrollforskriften. Det ligger implisitt i energiloven og tilhørende forskrifter at avregningsgrunnlaget for strømforbruket skal beregnes ut fra målte verdier av faktisk strømforbruk. Det er ingen belegg i de nevnte forskriftene om at strømforbruket kan anslås på bakgrunn av gjennomsnittsbetraktninger av en kundegruppe. NVE støtter likevel HN's vurdering av at det ikke er *"slik at tillegget fra tapene i veilysnettet må være korrekt i hvert enkelt tilfelle"* da dette ikke er mulig med mindre anlegget faktisk er målt. Enhver kunde har i prinsippet likevel rett til å bli tariffert etter det forbruket som han eller hun faktisk har. NVE finner derfor at i de tilfeller der kunden ikke blir målt må det stilles krav om en skjønsmessig vurdering av forbruket til hver enkelt kunde.

Anslag av forbruk i veilysanlegg som er av varierende typer, alder og kvalitet vil i alle tilfeller være en skjønsmessig øvelse. Norconsult gir på bakgrunn av rapporten *"Analyse av tap i veilysnettet"* en

anbefaling om fastsettelse av en tapsprosent i umålte veilysanlegg varierende fra 12,5-25 % avhengig av størrelsen på anlegget, type forkoblingsutstyr samt type lyskilder som er benyttet. Norconsults rapport baserer seg på informasjon og målinger av nettanlegg i Asker, Bærum, Oslo og Fet kommuner, hvorav kun en veilyseier (Fet kommune) tilhører gruppen av kommuner som har klaget denne saken inn for NVE. Konklusjonen i rapporten trenger derfor ikke å være representativ for alle kommunene i HN's forsyningsområde. HV skriver i brev av 10. september 2008 at *"Prosjektgruppen og HV mener på denne bakgrunn at Norconsults rapport på ingen måte kan tas til inntekt for at det overhodet foreligger noe svinn i ledningsnettet innenfor det aktuelle området prosjektgruppen og HV representerer. I den grad Hafslund Nett AS skal kunne fakturere et tillegg for tap i nettet, må dette dokumenteres for den enkelte kommune basert på representative undersøkelser. Inntil dette er gjennomført må kravet avvises. I dette tilfellet har Hafslund Nett AS allerede innkrevet et for høyt beløp fra 1. januar 2008, og dette må pålegges å tilbakebetales med morarenter."*

NVE legger til grunn at estimering skal foregå med bakgrunn i et best mulig anslag av det faktiske forbruket i umålte veilysanlegg. NVE finner ikke grunnlag for å betvile HN's gjennomsnittlige beregnede nettap på 20 % i umålte veilysanlegg i sitt forsyningsområde. NVE mener likevel at det finnes relevante opplysninger som sannsynliggjør at visse kommuner har veilynett med lavere effekttap enn HN's anslag, hvilket nødvendigvis medfører at andre kommuner har et høyere tap i veilynettet. Et anslag bør derfor gjøres på bakgrunn av en skjønnsmessig vurdering av hver enkelt veilykunde. NVE vil gjøre oppmerksom på at veilyseierne selv har et ansvar i å kartlegge sine egne anlegg, inkludert alder på komponenter, størrelse på anlegg og type forkoblingsutstyr. Det virker i den forbindelse lite rimelig at et nettselskap skal ha det fulle ansvar med å kartlegge andres nettanlegg for å finne det faktiske forbruket i dette anlegget. NVE finner videre at veilyseierne selv må kunne dokumentere at de med rimelighet har et forbruk som fraviker fra det anslag nettselskapet fastsetter. Gitt at en eller flere veilyseiere kan dokumentere at de har et mindre forbruk enn hva HN anslår skal dette tas hensyn til i forbindelse med anslaget. Det gjøres i den forbindelse klart at veilyseierne har mulighet til å legge til rette for måling og be nettselskapet måle faktisk forbruk, noe som i alle tilfeller vil gi et korrekt avregningsgrunnlag.

Vedtak

I medhold av Forskrift om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energilovforskriften) § 4-10 kan NVE fatte vedtak om uenighet vedrørende vilkår for tilknytning og bruk av nettet.

Alle tariffier skal refereres tilknytningspunktet. Dette innebærer at kommunene skal bli tariffert basert på måling i grensesnittet mellom netteiers nett og det ordinære overføringsnettet. Dette innebærer videre at kommunene skal bli tariffert et fastledd pr tilknytningspunkt/målepunkt. I tilfeller der anleggene ikke er målt skal veilyseier behandles som en kunde og bli tariffert tilsvarende andre kunder i samme nett.

HN plikter i utgangspunktet å måle alt uttak og all innmating i sitt nett. NVE anser det som viktig for å kunne sikre en effektiv kraftomsetning, at alle sluttbrukere inkludert veilyseiere blir målt etter faktisk forbruk. NVE henstiller HN å igangsette arbeidet med å opprette et korrekt målings- og avregningsregime i HN's nettområde. Et slikt arbeid vil måtte ta hensyn til endringer i måling og avregningsforskriften angående AMS, samt eventuell ombygging av veilysanlegg for å tilfredsstille krav fremsatt av DSB.

NVE finner videre at HN har anledning til å stille krav om at eier av det aktuelle veilyanlegget dekker kostnader knyttet til tilrettelegging av anlegget slik at dette lar seg måle. NVE vil bemerke at

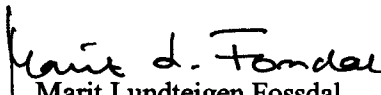
eventuelle kostnader som oppstår i HN's nettanlegg som følge av installasjon av målere, skal bekostes av nettselskapet. Eventuelle kostnader som oppstår i nettselskapets nett som følge av etterspørsel etter økt kvalitet eller kapasitet kan inndeckes gjennom anleggsbidrag jf. bestemmelsene i § 17-5 i kontrollforskriften.

Forbruk i veilysanlegg skal på lik linje med annet forbruk måles. Inntil målere er installert, og i tilfeller der kostnader ved tilrettelegging og installasjon av målere vil medføre så store kostnader at det må anses som samfunnsmessig lite rasjonelt, vil det være et behov for å gjøre et anslag av forbruk i umålte veilysanlegg. Anslag av forbruk skal gjøres på bakgrunn av en best mulig beregning av faktisk forbruk på bakgrunn av tilgjengelig datamateriale. NVE ser ingen grunn til å betvile HN sin beregning av gjennomsnittlig effekttap i umålte veilysanlegg. NVE mener derimot at HN plikter å ta hensyn til alt datamateriale, fra hver enkelt kunde, slik at best mulig anslag blir brukt i avregningsgrunnlaget.

Klageadgang

Dette vedtaket kan påklages til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunkt underretningen er kommet fram til partene, jf forvaltningslovens kap VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes inn til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Med hilsen

Marit Lundteigen Fossdal
avdelingsdirektør

Torfinn Jønassen
seksjonssjef